

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

09 februarie 2016

mun. Chișinău

Colegiul lărgit în următoarea componență:

Președinte

Toma Nadejda

Judecători

Bejenaru Iurie

Mardari Dumitru

Ghervas Maria

Sternioală Oleg

judecînd, fără citarea părților la proces, recursul ordinar, declarat de inculpat, prin care se solicită casarea sentinței Judecătorei Hîncești din 10 decembrie 2013 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 25 martie 2015, în cauza penală în privința lui

Ciobanu Teodor Ilie, născut la 03.02.1966, originar și domiciliat în or. Hîncești, str. Gheorghe Malarciuc, 12, ap.2.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. *Prima instanță: 14.11.2012 – 10.12.2013;*

2. *Instanța de apel: 30.01.2014 – 26.02.2014;*

Rejudecare: 03.11.2014 – 25.03.2015;

3. *Instanța de recurs: 1) 20.05.2014 – 30.09.2014, dispusă rejudecarea;*

2) 16.07.2015 – 09.02.2016.

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătorei Hîncești din 10 decembrie 2013 inculpatul Ciobanu Teodor Ilie a fost recunoscut vinovat de săvîrșirea infracțiunii prevăzute de art.361 alin.(1) Cod penal, cu liberarea de pedeapsă în legătură cu expirarea termenului prescripției pentru tragere la răspundere penală.

Prin sentința dată s-a dispus respingerea ca neîntemeiată cererea avocatului Ursachi Alexandru în numele lui Ciobanu Teodor privind declararea nulă a ordonanței procurorului procuraturii raionului Hîncești din 20.07.2012 de anulare a ordonanței de scoatere de sub urmărire penală a lui Ciobanu Teodor din 09.06.2010 și privind încetarea procesului penal în legătură cu existența în privința lui Ciobanu Teodor a unei hotărîri de scoatere de sub urmărire penală pe aceleași acuzații.

2. Potrivit sentinței s-a constatat că, la 06.07.2007 Ciobanu Teodor Ilie, aflîndu-se în orașul Hîncești pe str. Mihalcea Hîncu, nr. 108, în incinta biroului notarului privat Tudos Raisa, urmărind scopul de a înstrăina două terenuri pentru construcție

din orașul Hîncești cu suprafața de 0,0498 ha și 0,0600 ha, a perfectat semnăturile din contractul de vânzare - cumpărare nr. 2758 și respectiv 2754 din 06.07.2007 din numele lui Ciobanu Mihail Ilie, care la acel moment se afla peste hotare la muncă în Spania, în legătură cu ce a certificat prin semnătură acordul lui Ciobanu Mihail la înstrăinarea terenurilor și a solicitat a fi întocmit un contract de vânzare - cumpărare din numele acestuia privind înstrăinarea terenurilor nominalizate lui Tiron Maria Vasile, care acționa în baza procurii nr.2 311 autentificată notarial de către notarul privat Macar Veronica în interesele lui Cojocar Victor, care ulterior și-a înregistrat dreptul de proprietate asupra terenului.

Tot el, la 06.07.2007, aflându-se în orașul Hîncești pe str. Mihalcea Hîncu, nr. 108, în incinta biroului notarului privat Tudos Raisa, urmărind scopul de a înstrăina ilegal două terenuri pentru construcții din orașul Hîncești cu suprafața de 0,0498 ha și 0,0600 ha, a perfectat două texturi manuscrise însoțitoare ale semnăturilor „Ciobanu” din numele Galinei Ciobanu în declarațiile nr. 2 757 și nr. 2 761 din 06.07.2007 în baza cărora Ciobanu Galina și-a dat consimțământul său la înstrăinarea de către soțul său, Ciobanu Mihail a două terenuri cu suprafața de 0,0498 ha și 0,0600 ha din orașul Hîncești, pe care le dețin în comun cu drept de proprietate în devălmășie și în registrul actelor notariale ținut de notarul Tudos Raisa.

La 06.07.2007, Ciobanu Teodor Ilie, aflându-se în orașul Hîncești pe str. Mihalcea Hîncu, nr. 108, în cadrul biroului notarului privat Raisa Tudos, urmărind scopul de a înstrăina ilegal două terenuri pentru construcții din orașul Hîncești cu suprafața de 0,0498 ha și 0,0600 ha a perfectat două semnături din numele lui Ciobanu Mihail în conținutul ordinului de încasare a numerarului nr.34 și nr.35 din 06.07.2007 prin care au fost achitate sumele de 452,00 lei și respectiv 16,00 lei pentru serviciile notarului privat Tudos Raisa.

Tot el, la 06.07.2007 aflându-se în orașul Hîncești pe str. Mihalcea Hîncu 108, în cadrul biroului notarului privat Tudos Raisa, urmărind scopul de a înstrăina ilegal două terenuri pentru construcții din orașul Hîncești cu suprafața de 0,0498 ha și 0,0600 ha, a perfectat două semnături din numele lui Ciobanu Mihail în Registrul actelor notariale ținut de către notarul Tudos Raisa.

3. Sentința a fost atacată cu apel de către avocatul Ursachi Alexandru în numele inculpatului Ciobanu Teodor Ilie, prin care a solicitat casarea acesteia, declararea nulității ordonanței procurorului raionului Hîncești din 20.07.2012, privind anularea ordonanței de scoatere de sub urmărire penală a lui Ciobanu Teodor Ilie din 09.06.2010, actelor procesuale efectuate de organul de urmărire penală în privința lui Ciobanu Teodor Ilie, cu încălcarea prevederilor legale, care reglementează desfășurarea urmăririi penale.

În susținerea cerințelor apărarea a indicat următoarele argumente:

– inculpatul Ciobanu Teodor Ilie se afla în relații ostile cu partea vătămată Ciobanu Mihail, iar notarul fiind audiat a declarat că în fața sa, s-a prezentat unul dintre frații gemeni, însă nu știe cine anume dintre ei;

- martorul Tiron Maria este persoană cointereseată în cauza dată, deoarece a avut interes și atribuții nemijlocite la încheierea contractelor de vânzare - cumpărare a loturilor de pământ în numele lui Cojocaru Victor;
- instanța de fond s-a bazat pe informația Serviciului Grăniceri, în care este indicat că Ciobanu Mihail a ieșit de pe teritoriul RM la 18.10.2006 și a intrat în țară la 16.10.2007, informația dată fiind combătută prin decizia Curții Supreme de Justiție din 22.12.2011, conform căreia s-a menționat că informația parvenită de la Serviciul Grăniceri nr.22/1073 din 26.02.2010 despre data ieșirii / intrării în țară a lui Ciobanu Mihail în perioada 2004-2007, nu este deplină și conține date contradictorii circumstanțelor stabilite pe parcursul examinării pricinii civile vizate;
- în sentința de condamnare, instanța de judecată a indicat că vina lui este demonstrată integral prin raportul de expertiză grafologică nr.1271 din 16.07.2012, întocmit de către experții Merciacov Vladimir și Roibu Sergiu, din numele ÎS „REGISTRU”, însă aceasta din urmă nu este o autoritate împuternicită de a efectua expertiza grafologică, deoarece nu este inclus în registrul Centrului Național de Expertize Judiciare;
- conform raportului de expertiză nr.784 seria AB 001276 din 29.04.2010, efectuată de către Centrul Național de Expertize Judiciare, s-a constatat că nu a fost posibil de stabilit dacă de către Ciobanu Mihail, Ciobanu Galina, Tiron Maria, Ciobanu Elena, Ciobanu Teodor sau altă persoană au fost efectuate semnăturile în contractele de vânzare - cumpărare nr.2758 și nr.2754 la rubrica vânzător și ordinele de plată nr.34 și nr.35 din 06.07.2007 la rubrica depunător, iar semnătura din declarațiile notariale efectuate din numele Ciobanu Galinei la 06.07.2007, la rubrica semnătura, sunt realizate posibil de către o altă persoană, nu de Ciobanu Galina;
- instanța de fond nejustificat a dat prioritate concluziei expertizei efectuată de către experții particulari în comparație cu expertizele efectuate de către experții din cadrul Centrului Național de Expertize Judiciare al Ministerului Justiției;
- instanța de fond urma să stabilească cu certitudine de către cine au fost efectuate alte semnături din numele lui Ciobanu Galina;
- la 18.03.2010, a fost pornit procesul penal în privința lui Ciobanu Teodor Ilie, la 18.03.2010 și la 23.04.2010, Ciobanu Teodor Ilie a fost audiat în calitate de bănuț, ulterior, la data de 03.06.2010, procurorul a emis ordonanța de scoatere a lui Ciobanu Teodor Ilie de sub urmărire penală. La 24.02.2012, după expirarea termenului de 1 an și 8 luni, în loc de un an, după cum prevede art.287 alin.(1) Cod de procedură penală, procurorul raionului Hîncești a abrogat ordonanța de suspendare a urmăririi penale, dispunând reluarea urmăririi penale, însă procurorul nu a dispus anularea ordonanței privind scoaterea persoanei de sub urmărire penală. Astfel, motivele invocate în ordonanța privind reluarea urmăririi penale, nu se încadrează în norma art.287 CPP RM, deoarece nu au fost stabilite careva circumstanțe recente;
- în dosar s-au admis unele falsificări, deoarece ulterior a apărut ordonanța privind anularea ordonanței de scoatere a lui Ciobanu Teodor Ilie, de sub urmărire penală, cu toate că pînă la adoptarea acestei ordonanțe, organul de urmărire penală

a efectuat cu participarea lui Ciobanu Teodor Ilie mai multe acțiuni procesuale, inclusiv interogarea acestuia în calitate de învinuit.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 26 februarie 2014 a fost admis apelul declarat, casată sentința și pronunțată o nouă hotărâre, potrivit modului stabilit, pentru prima instanță, prin care s-a încetat procesul penal în privința lui Ciobanu Teodor Ilie în baza art.391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, pe motiv că există alte circumstanțe care exclud sau condiționează pornirea urmăririi penale și tragerea la răspundere penală, adică fapta nu întrunește elementele infracțiunii.

5. În motivarea soluției date instanța de apel a constatat că, de către organul de urmărire penală, Ciobanu Teodor Ilie, este învinuit de faptul că la 06.07.2007, aflându-se în orașul Hîncești pe str. Mihalcea Hîncu 108, în incinta biroului notarului privat Tudos Raisa, urmărind scopul de a înstrăina două terenuri pentru construcție din orașul Hîncești cu suprafața de 0,0498 ha și 0,0600 ha, a perfectat semnăturile din contractul de vânzare - cumpărare nr. 2758 și respectiv 2754 din 06.07.2007 din numele lui Ciobanu Mihail Ilie, care la acel moment se afla peste hotare la muncă în Spania, în legătură cu ce a certificat prin semnătură acordul lui Ciobanu Mihail la înstrăinarea terenurilor și a solicitat a fi întocmit un contract de vânzare-cumpărare din numele acestuia privind înstrăinarea terenurilor nominalizate lui Tiron Maria Vasile, care acționa în baza procurii nr.2 311 autentificată notarial de către notarul privat Macar Veronica în interesele lui Cojocar Victor, care ulterior și-a înregistrat dreptul de proprietate asupra terenului.

Tot el, la 06.07.2007 aflându-se în orașul Hîncești pe str. Mihalcea Hîncu 108, în incinta biroului notarului privat Tudos Raisa, urmărind scopul de a înstrăina ilegal două terenuri pentru construcții din orașul Hîncești cu suprafața de 0,0498 ha și 0,0600 ha, a perfectat două texturi manuscrise însoțitoare ale semnăturilor „Ciobanu” din numele Galinei Ciobanu în declarațiile nr. 2 757 și nr. 2 761 din 06.07.2007 în baza cărora Ciobanu Galina și-a dat consimțământul său la înstrăinarea de către soțul său Ciobanu Mihail a două terenuri cu suprafața de 0,0498 ha și 0,0600 ha din orașul Hîncești pe care le dețin în comun cu drept de proprietate în devălmășie și în registrul actelor notariale ținut de notarul Tudos Raisa.

Tot el la 06.07.2007, aflându-se în orașul Hîncești pe str. Mihalcea Hîncu 108, în cadrul biroului notarului privat Tudos Raisa, urmărind scopul de a înstrăina ilegal două terenuri pentru construcții din orașul Hîncești cu suprafața de 0,0498 ha și 0,0600 ha a perfectat două semnături din numele lui Ciobanu Mihail în conținutul ordinului de încasare a numerarului nr.34 și nr.35 din 06.07.2007 prin care au fost achitate sumele de 452,00 lei și respectiv 16,00 lei pentru serviciile notarului privat Tudos Raisa.

Tot el, la 06.07.2007 aflându-se în orașul Hîncești pe str. Mihalcea Hîncu 108, în cadrul biroului notarului privat Tudos Raisa, urmărind scopul de a înstrăina ilegal două terenuri pentru construcții din orașul Hîncești cu suprafața de 0,0498 ha și 0,0600 ha, a perfectat două semnături din numele lui Ciobanu Mihail în Registrul actelor notariale ținut de către notarul Tudos Raisa.

Instanța de apel, cercetînd în ansamblu probele administrate de către organul de urmărire penală din punct de vedere al concludenței, pertinentei și veridicității lor, a stabilit că, instanța de fond a adoptat soluția privind condamnarea lui Ciobanu Teodor Ilie, mult prea pripit și neîntemeiat, motivîndu-și soluția prin următoarele.

În cadrul urmăririi penale și în ședința instanței de fond notarul public Tudos Raisa a declarat că la încheierea contractelor de vînzare - cumpărare a loturilor de teren au fost prezente părțile, însă nu poate spune cu certitudine cine din frații Ciobanu a fost prezent, presupunînd că acesta a fost Ciobanu Tudor, nefiind sigură de acesta. Au fost prezentate toate actele necesare, inclusiv documentele ce confirmă identitatea persoanelor în original, iar partea vătămată Ciobanu Mihail în cadrul urmăririi penale și în instanțele judiciare a declarat că actele lui de identitate și a soției sale Ciobanu Galina tot timpul au fost la ei în Spania. La notar nimeni nu a contestat identitatea persoanelor prezente. Astfel trezește dubii încheierea contractelor sus-menționate de către inculpat.

La 16.01.2010 pe cazul înstrăinării loturilor de pămînt Ciobanu Mihail și soția lui Ciobanu Galina s-au adresat la judecătoria Hîncești cu o acțiune civilă împotriva lui Cojocaru Victor cu privire la declararea nulității contractelor de vînzare - cumpărare a loturilor, iar la 20.09.2010 Ciobanu Galina a depus o cerere de chemare în judecată împotriva lui Cojocaru Victor, notarul public Tudos Raisa cu privire la declararea nulității actelor juridice.

Instanța de apel a reiterat că, în instanța de judecată care a examinat cauza civilă, atît notarul Tudos Raisa, cît și Tiron Maria, care îl reprezintă pe Cojocaru Victor au confirmat faptul că loturile de pămînt au fost procurate de Ciobanu Mihail și Ciobanu Galina și nu de către inculpat (vol. II, f.d.68-71), fapt indicat în Decizia Curții Supreme de Justiție din 22.12.2011 (vol. I, f.d. 256-263), care conține date și referitor la informația de la Serviciul Grăniceri al Republicii Moldova din 02.03.2010, privind traversarea de către Ciobanu Mihail și Ciobanu Galina a frontierei de stat, potrivit căreia Ciobanu Mihail are ieșiri din Republica Moldova la 18.10.2006 și intrarea în țară la 16.10.2007.

Instanța de apel a menționat că, informația, la care a făcut referire instanța de fond ca probă de învinuire a lui Ciobanu Tudor a fost combătută în cadrul examinării cauzei civile și în decizia din 22.12.2011 este menționat că informația nr.22/1073 din 26.02.2010 cu referire la baza de date a Serviciului Grăniceri RM despre data intrării/ieșirii lui Ciobanu Mihail în din Republica Moldova în perioada 2004-2007, nu este deplină, conține date contradictorii circumstanțelor stabilite în pricină, nu poate fi apreciată ca probă pertinentă și pusă în baza hotărîrii ca confirmare că în perioada 04.07.2007- 06.07.2007 acesta nu s-a aflat în Republica Moldova (vol. I, f.d.256-263).

Referitor la certificatele prezentate de către Ciobanu Mihail potrivit cărora se confirmă că, în perioada 23.10.2006 - 11.01.2008, Ciobanu Mihail a lucrat fără întrerupere în Spania, instanța de apel a menționat că în informația Serviciului de Grăniceri este indicat că Ciobanu Mihail are ieșire din țară la 18.10.2006 și intrare în țară la 16.10.2007 (vol. I, f. d. 177-178, vol. II. f.d. 96-103).

Instanța de apel a concluzionat că nu pot fi considerate drept probă de învinuire declarațiile martorului Tiron Maria, care a încheiat contractele de vânzare - cumpărare a loturilor pentru Cojocaru Victor în baza procurii și care a declarat în ședința instanței de fond că loturile de pământ le-a procurat de la Ciobanu Teodor, dar nu este sigură.

În aceeași ordine de idei, instanța de apel a mai menționat că:

- cauza penală de învinuirea lui Ciobanu Teodor Ilie, de comiterea infracțiunii prevăzute de art.361 alin.(1) CP RM, a fost pornită la 02.03.2010;

- prin ordonanța organului de urmărire penală din 18.03.2010, Ciobanu Teodor Ilie a fost recunoscut în calitate de bănuț de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 361 alin.(1) CP RM, tot la 18.03.2010 și ulterior la 23.04.2010, Ciobanu Teodor Ilie a fost audiat în calitate de bănuț pe cauza penală vizată;

- la 25.03.2010, prin ordonanța organului de urmărire penală, s-a dispus efectuarea expertizei grafologice, la Centrul Național de Expertize Judiciare, ulterior prin ordonanța din 04.06.2010, organul de urmărire penală a dispus efectuarea expertizei grafologice în comisie.

Astfel, potrivit raportului de expertiza grafoscopică nr.784, seria AB 001276 din 29.04.2010 realizat de expertul Centrului Național de Expertize Judiciare Evhut Galina, nu a fost posibil de stabilit dacă de către Ciobanu Mihail, Ciobanu Galina, Tiron Maria, Ciobanu Elena, Ciobanu Teodor sau o altă persoană au fost efectuate semnăturile în contractele de vânzare-cumpărare nr. 2758 și 2754 la rubrica „Vînzător”, în ordinele de plată nr. 34 și 35 din 06.07.2007 la rubrica „Depunător”, iar semnătura din declarațiile notariale efectuate din numele Galinei Ciobanu la 06.07.2007 la rubrica „semnătura” sunt realizate posibil de către o altă persoană, nu de Ciobanu Galina.

De asemenea prin raportul de expertiză nr. 1878-1879, seria AB 001719 din 27.07.2010 realizat de către Centrul Național de Expertize Judiciare în comisia experților Evhut Galina și Vozniuc Larisa - au fost confirmate și menținute concluziile expuse în raportul de expertiză nr.784 seria AB 001276 din 29.04.2010.

Ca rezultat, prin ordonanța procurorului în procuratura Hîncești Zamă Sergiu din 09.06.2010, s-a dispus scoaterea lui Ciobanu Teodor Ilie de sub urmărire penală și suspendarea urmăririi penale.

Ulterior, prin ordonanța procurorului raionului Hîncești, din 24.02.2012, în urma adresării plîngerii de către avocatul părții vătămate, s-a dispus abrogarea ordonanței privind suspendarea urmăririi penale din 24.02.2012 și reluarea urmăririi penale în privința lui Ciobanu Teodor Ilie.

Instanța în conformitate cu prevederile art. 287 alin.(4) CPP RM și conform materialelor cauzei penale a conchis că, procurorul neîntemeiat a dispus reluarea urmăririi penale, punînd la baza emiterii acesteia faptul, că organul de urmărire penală nu a întreprins măsurile necesare în vederea consolidării bazei probatorii, identificarea persoanelor vinovate, nu au fost audiați notarul Tudos Raisa, cît și partea vătămată Ciobanu Mihail, nu au fost efectuate confruntări între părți.

Instanța de apel a conchis că aceste circumstanțe nu pot fi considerate fapte, care nu au fost cunoscute la etapa dată, dimpotrivă faptele date au fost cunoscute

organului de urmărire penală, încă din momentul pornirii urmăririi penale, reieșind din plîngerea părții vătămate cît și actele anexate.

Ca consecință, instanța a concluzionat, că cele menționate mai sus nu pot fi considerate circumstanțe noi apărute, avînd în vedere faptul că efectuarea acestor acțiuni ține de atribuțiile funcționale ale organului de urmărire penală.

Instanța de apel a considerat eronată concluzia instanței de fond, precum că în calitate de circumstanță recent descoperită servește raportul de expertiză grafologică nr.1271 din 16.07.2012, deoarece acest fapt nu este indicat ca motiv de reluare în ordonanța procurorului raionului Hîncești din 24.02.2012, privind anularea ordonanței de suspendare a urmăririi penale, nu este clară necesitatea efectuării unei asemenea expertize, dat fiind faptul că în cadrul urmăririi penale, pînă la emiterea ordonanței de scoatere a lui Ciobanu Teodor Ilie de sub urmărire penală din 09.06.2010, au fost efectuate două expertize grafologice nr.784, seria AB 001276 din 29.04.2010 realizat de expertul Centrului Național de Expertize Judiciare Evhut Galina, și raportul de expertiză în comisie nr. 1878-1879, seria AB 001719 din 27.07.2010 realizat de către Centrul Național de Expertize Judiciare.

Astfel, instanța de apel a conchis asupra inadmisibilității ca probei - raportul de expertiză nr.1271 din 16.07.2012 întocmit de către experții particulari Vladimir Mercaciov și Sergiu Roibu, din considerente că, expertiza dată a fost efectuată de către persoane neautorizate de stat, deoarece „Registru” SA, în calitate de autoritate nu este în drept să emită rapoarte de expertiză, mai mult ca atît, persoanele care au efectuat expertiza dată Vladimir Mercaciov și Sergiu Roibu, nu sunt incluși în lista experților autorizați.

În acest context, instanța de apel a considerat acțiunile organului de urmărire penală ilegale și dubioase, avînd drept scop incriminarea lui Ciobanu Teodor Ilie, în baza unei învinuiri întemeiate doar pe presupuneri, fiind neclară poziția organului de urmărire penală, care avînd două rapoarte de expertiză grafologică, ce constată că contractele de vînzare-cumpărare nu au fost semnate de către Ciobanu Teodor Ilie, numește a treia expertiză în cadrul unui centru privat.

Instanța de apel a constatat că, atît organul de urmărire penală, cît și instanța de judecată nu au stabilit cu certitudine persoana care a falsificat contractul de vînzare - cumpărare nr. 2758 din 06.07.2007, contractul de vînzare - cumpărare nr. 2754 din 06.07.2007, ordinul de încasare a numerarului nr.34 din 06.07.2007, ordinul de încasare a numerarului nr.35 din 06.07.2007, Registrul actelor notariale seria AA nr.003413/234 deținut de notarul public Raisa Tudos, numărul de înregistrare „2754” și „2758” din 06.07.2007, cererea cu privire la înregistrarea dreptului de proprietate și eliberarea certificatului cu privire la valoarea și Extrasul din Registrul bunurilor imobile nr.5301/17474/07/1 din 04.07.2007, bazîndu-și soluția pe niște presupuneri și bănuieli neîntemeiate.

De asemenea, instanța de apel a reiterat și faptul că:

- la emiterea ordonanței de către procurorul raionului Hîncești din 24.02.2012, privind anularea ordonanței de suspendare a urmăririi penale, nu s-a respectat termenul prevăzut de norma art. 287 alin.(4) CPP, deoarece ordonanța privind suspendarea urmăririi penale a fost emisă la data de 09.06.2010, iar reluarea

acesteia s-a dispus la expirarea termenului de un an opt luni douăzeci și cinci de zile, pe cînd norma vizată prevede termenul limită de un an, iar acțiunile organului de urmărire penală de continuare a urmăririi penale, nemijlocit petrecerea acțiunilor cu participarea lui Ciobanu Teodor Ilie, adică înaintarea învinuirii, audierea sa, cît și acțiunile procesuale de confruntare, sunt ilegale, în contextul normei art. 22 alin.(2) CPP ;

- prin ordonanța procurorului în procuratura Hîncești, Zamă Sergiu din 09.06.2010, s-a dispus scoaterea lui Ciobanu Teodor Ilie de sub urmărire penală și suspendarea urmăririi penale, iar prin ordonanța procurorului raionului Hîncești, din 24.02.2012, în urma adresării plîngerii de către avocatul părții vătămate, a dispus abrogarea ordonanței privind suspendarea urmăririi penale din 24.02.2012 și reluarea urmăririi penale în privința lui Ciobanu Teodor Ilie.

Astfel, instanța de apel a relevat că, în acest caz, procurorul raionului Hîncești a anulat ordonanța din 09.06.2010, doar în partea suspendării urmăririi penale, însă nu și în partea scoaterii lui Ciobanu Teodor Ilie de sub urmărire penală.

Potrivit materialelor cauzei penale (f.d.270), este anexată ordonanța procurorului raionului Hîncești, Moroz Remus din 20.07.2012, privind abrogarea ordonanței de scoatere a lui Ciobanu Teodor Ilie de sub urmărire penală din 09.06.2010. Faptul că, de facto, ordonanța din 20.07.2012, nu a fost emisă, la această dată este demonstrat și prin raportul ofițerului de urmărire penală Rusu Valentin, din 04.10.2012, adresată procurorului în procuratura Hîncești, Scutelnic Ovidiu, cu propunerea de a anula ordonanța de scoatere a lui Ciobanu Teodor Ilie de sub urmărire penală din 09.06.2010.

Mai mult decît atît, chiar și în cazul admiterii situației privind emiterea de facto a ordonanței procurorului raionului Hîncești, Moroz Remus din 20.07.2012, privind abrogarea ordonanței de scoatere a lui Ciobanu Teodor Ilie de sub urmărire penală din 09.06.2010, aceasta urma a fi adusă la cunoștința lui Ciobanu Teodor Ilie, fapt care însă nu a fost făcut de către procuror, aceasta fiind adusă la cunoștința lui Ciobanu Teodor Ilie, abia la data de 26.11.2012, în momentul finisării urmăririi penale.

6. Decizia instanței de apel a fost atacată cu recurs ordinar de către procuror și avocatul Rotaru Dorel în numele părții vătămate Ciobanu Mihail.

6.1. Procurorul în recursul declarat a solicitat casarea acesteia, cu menținerea sentinței, invocînd temeiul pentru recurs prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală - *hotărîrile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, cînd hotărîrea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, ori motivarea soluției contrazice dispozitivului hotărîrii acesta fiind expus neclar.*

În susținerea temeiului invocat a indicat următoarele argumente:

- concluziile raportului de expertiză nr. 271 din. 16.07.2012, au fost formulate de doi experți particulari care la data efectuării expertizei erau incluși în Lista experților judiciari particulari atestați a Registrului de Stat, respectiv dețineau dreptul de a efectua examinări în domeniul expertizei, fapt confirmat prin

informația eliberată de directorul Centrului Național de Expertize Judiciare sub nr. 838 din.14.02.2013 și anexată la materialele cauzei penale (f.d.66-67, vol. II);

– referitor la procedura de dispunere a contraexpertizei grafoscopice, care la fel a fost pusă la îndoială de către instanța de apel, acuzarea a menționat că prin prisma prevederilor art.251 alin.(4) Cod de procedură penală, la etapa când inculpatul Ciobanu Teodor a luat cunoștință, cu concluziile acestei expertize nu a invocat nulitatea acestui act, pe motive de procedură, așa după cum stipulează norma enunțată mai sus, în acest sens inculpatul fiind deja decăzut din dreptul de a invoca nulitatea acestei probe;

– reluarea urmăririi penale a fost condiționată de apariția unor circumstanțe recent descoperite în sensul art. 287 alin.(4) Cod de procedură penală, astfel, la caz, sunt concluziile raportului de expertiză grafoscopică nr. 1271 din 16.07.2012;

– cât privește argumentul instanței de apel, prin care se invocă că abrogarea ordonanței le scoatere a lui Ciobanu Teodor Ilie de sub urmărire penală din 09.06.2010, de facto nu a fost emisă la 20.07.2012, fapt care este demonstrat și prin raportul ofițerului de urmărire penală Valentin Rusu, din 04.10.2012, adresată procurorului în procuratura Hîncești, Scutelnic Ovidiu, cu propunerea de a anula ordonanța de scoatere a lui Ciobanu Teodor Ilie de sub urmărire penală din 09.06.2010, acuzarea menționează că scoaterea persoanei de sub urmărire penală și respectiv anularea actului dat, este prerogativa exclusivă a procurorului, care poate efectua acesta acțiune atît la propunerea organului de urmărire penală, cît și din oficiu, acest drept revenindu-i conform atribuțiilor de serviciu stipulate la art. 52 Cod de procedură penală;

– instanța de apel incorect a apreciat declarațiile martorilor și probele administrate la caz, care cu certitudine dovedesc vinovăția inculpatului;

– adoptarea de către instanța de apel a soluției de încetare a procesului penal, prin prisma art. 391 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală cu invocarea motivului, *că există circumstanțe care exclud sau condiționează pornirea urmăririi penale și tragerea la răspundere penală, adică fapta nu întrunește elementele infracțiunii*, este o interpretare greșită a legislației procesual penale, deoarece legiuitorul a reglementat concret cazurile cînd se poate adopta o soluție de încetare a procesului penal, în suma acestor temeieri neîncadrîndu-se o atare soluție – *„fapta nu întrunește elementele infracțiunii”*;

– la pronunțarea deciziei de încetare a procesului penal în privința lui Ciobanu Teodor, instanța de apel nu a verificat legalitatea sentinței sub aspectul temeiniciei soluției adoptate de instanța de fond, ajungînd pripit la concluzia privind încetarea procesului penal, neindicînd care anume motiv concret sau încălcare concretă din cele enumerate în descriptivul deciziei a dus la soluția de încetare a procesului penal, creînd în acest mod o situație de confuzie.

6.2. Avocatul Rotaru Dorel în numele părții vătămate Ciobanu Mihail, de asemenea, a solicitat casarea deciziei instanței de apel, cu menținerea sentinței, invocînd temeiul pentru recurs prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală - *hotărîrile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, sau hotărîrea atacată*

nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, ori motivarea soluției contrazice dispozitivului hotărîrii acesta fiind expus neclar.

În susținerea recursului a invocat aceleași motive ca și în recursul procurorului invocat la pct. 6.1. a prezentei decizii.

7. Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 30 septembrie 2014 au fost admise recursurile ordinare declarate de procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Djulieta Devder și de către avocatul Rotaru Dorel în numele părții vătămate Ciobanu Mihail, și dispusă rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

8. În motivarea soluției date instanța de recurs a constatat că, instanța de apel și-a motivat decizia în conformitate cu prevederile art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, însă, potrivit dispozitivului deciziei, a decis casarea sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărîri, potrivit modului stabilit, pentru prima instanță: *a încetat concomitent procesul penal în privința lui Ciobanu Teodor Ilie în baza art.391 alin.(1), pct.6 CPP pe motiv că există alte circumstanțe care exclud sau condiționează pornirea urmăririi penale și tragerea la răspundere penală, precum și pentru faptul că fapta nu întrunește elementele infracțiunii.*

În acest context, Colegiul lărgit a remarcat că constatările instanței de apel sunt contradictorii, nefiind clare, și anume, procesul penal a fost încetat în baza art.391 alin.(1) pct.6 Cod de procedură penală sau în baza art. 275 alin. (1) pct. 3) Cod de procedură penală, totodată, făcînd trimitere și la prevederile art. 251 Cod de procedură penală, invocînd încălcările care atrag nulitatea actelor procedurale.

Astfel, instanța de recurs a conchis că decizia recurată nu corespunde prevederilor legale, specificînd prevederile art. 384 Cod de procedură penală.

9. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 25 martie 2015 a fost respins ca nefondat apelul declarat de avocatul Ursachi Alexandru în numele inculpatului Ciobanu Teodor, și menținută hotărîrea atacată.

10. La rejudecarea cauzei, în motivarea soluției adoptate instanța de apel a constatat că, instanța de fond corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept, analizînd obiectiv cumulul de probe prin prisma art.101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, veridicității și coroborării lor, concluzionînd temeinic și legal asupra vinovăției inculpatului Ciobanu Teodor Ilie de săvîrșirea infracțiunii prevăzute de art. 361 alin.(1) Cod penal, cu indicii calificativi - *confeccionarea, deținerea și folosirea documentelor oficiale false, care acordă drepturi și eliberează de obligații.*

Vinovăția inculpatului, fiind dovedită prin declarațiile părții vătămate Ciobanu M., a martorilor Tudos R., Tiron M., Tiron Gh., Tacu C., Storojuc Al., precum și prin probele cercetate în cadrul ședinței de judecată în instanța de fond și verificate în instanța de apel, cum ar fi:

– informația parvenită de la Serviciul Grăniceri al Republicii Moldova din 02.03.2010 privind traversarea de către Ciobanu Mihail și Ciobanu Galina a frontierei de stat al Republicii Moldova, potrivit căreia Ciobanu Mihail are ieșirea din Republica Moldova la 18.10.2006 și intrarea proximă în țară la 16.10.2007, iar

Ciobanu Galina a înregistrat ieșiri și intrări în țară, începând cu 30.01.2008 (f.d.177-178, vol. I);

– certificatele eliberate de Santa Gomez Lamadrid, reprezentantul împuternicit al S.L. „Promociones Rusur” cu CIF: B 39294806 și sediul pe strada Manuel Avila 2, Renedo de Pielagos, Cantabria (f.d.89-95, vol. II), care confirmă faptul că în perioada 23.10.2006 pînă la 11.01.2008, fără întreruperi, Mihail Ciobanu a prestat serviciile sale de muncitor la cofraje în Hercasa Ingineria Cantabila XXI S.L., iar în zilele de 05.07.2007 și 06.07.2007 s-a aflat la realizarea lucrărilor sale de cofraje în activitatea contractată; relațiile de muncă stabilite între partea vătămată și Hercasa Ingineria Cantabila XXI S.L., inclusiv și perioada pe care acestea s-au desfășurat și-au găsit confirmare în ședința de judecată și prin informația reflectată în raportul de activitate profesională și istoria activității profesionale emise de Ministerul Muncii și Emigrării al Regatului Spaniei și contractul de muncă încheiat între Ciobanu Mihail și Hercasa Ingineria Cantabila XXI S.L. (f.d.96 -103, vol. II);

– contractul de vânzare - cumpărare nr. 2754 din 06.07.2007 încheiat între Ciobanu Mihail Ilie și Cojocaru Victor Gheorghe, în temeiul căruia Cojocaru Victor a dobândit cu titlu de proprietate un teren pentru construcții cu suprafața de 0,0498 ha amplasat în orașul Hîncești, autentificat de notarul privat Tudos Raisa (f.d.58, vol.I);

– contractul de vânzare - cumpărare nr. 2758 din 06.07.2007 încheiat între Ciobanu Mihail Ilie și Cojocaru Victor Gheorghe în temeiul căruia Cojocaru Victor a dobândit cu titlu de proprietate un teren pentru construcții cu suprafața de 0,0600 ha amplasat în orașul Hîncești, str. Bucureștilor 45, autentificat de notarul privat Tudos Raisa (f.d. 64, vol. I);

– declarația nr. 2757 din 06.07.2007 semnată din numele Ciobanu Galina Nicolae și autentificată de notarul privat Tudos Raisa, prin care declarantul își exprimă acordul la vânzarea terenului pentru construcție din orașul Hîncești (f.d. 59, vol. I);

– declarația nr. 2761 din 06.07.2007 semnată din numele lui Ciobanu Galina Nicolae și autentificată de notarul privat Raisa Tudos prin care declarantul își exprimă acordul la vânzarea terenului pentru construcție din or. Hîncești, str. Bucureștilor 45, autentificată de notarul privat Raisa Tudos (f.d. 65, vol. I);

– ordinele de încasare a numerarului nr. 34 și 35 din 06.07.2007 în temeiul cărora s-a încasat de la Ciobanu Mihail taxele pentru activitatea notarială și taxa de stat de la actele notariale, cu semnătura depunătorului (f.d. 66, vol. I);

– cererea adresată oficiului Cadastral Teritorial Hîncești la data de 04.07.2007 înregistrată sub numărul 5301/17474/07/1 privind înregistrarea dreptului de proprietate asupra terenului, eliberarea extrasului din registru și a certificatului privind valoarea bunului imobil cu semnătura solicitantului și cererea cu privire la eliberarea certificatului privind valoarea bunului imobil și a extrasului din registrul bunurilor imobile nr. 5301/17475/07/1 din 04.07.2007 (f. d. 110, 114, vol. I);

– raportul de expertiză grafoscopică nr. 784 seria AB 001276 din 29.04.2010 realizat de expertul Centrului Național de Expertize Judiciare, Evhut Galina s-a concluzionat că, nu a fost posibil de stabilit dacă de către Ciobanu Mihail, Ciobanu Galina, Tiron Măria, Ciobanu Elena, Ciobanu Teodor sau o altă persoană au fost efectuate semnăturile în contractele de vânzare-cumpărare nr. 2758 și 2754 la rubrica „vânzător”; în ordinele de plată nr. 34 și 35 din 06.07.2007 la rubrica „depunător”, iar semnătura din declarațiile notariale efectuate din numele Galinei Ciobanu la 06.07.2007 la rubrica „semnătura” sunt realizate posibil de către o altă persoană, nu de Ciobanu Galina (f.d. 202-212, vol. I);

– raportul de expertiză nr. 1878-1879 seria AB 001719 din 27.07.2010 realizat de către Centrul Național de Expertize Judiciare în comisia experților Evhut Galina și Vozniuc Larisa, prin care au fost confirmate și menținute concluziile expuse în raportul de expertiză nr.784 seria AB 001276 din 29.04.2010 (f.d. 218-229, vol I);

– raportul de expertiză nr. 1271 din 16.07.2012 întocmit de către experții particulari Mercaciov Vladimir și Roibu Sergiu, semnăturile din numele lui Ciobanu Mihail Ilie din documentele: contractul de vânzare - cumpărare nr. 2758 din 06.07.2007, contractul de vânzare - cumpărare nr. 2754 din 06.07.2007, ordinul de încasare a numerarului nr. 34 din 06.07.2007, ordinul de încasare a numerarului nr. 35 din 06.07.2007, Registrul actelor notariale seria AA nr. 003413/234 deținut de notarul public Tudos Raisa, numărul de înregistrare „2754” și „2758” din 06.07.2007, cererea cu privire la înregistrarea dreptului de proprietate și eliberarea certificatului cu privire la valoarea și extrasului din Registrul bunurilor imobile nr. 5301/17474/07/1 din 04.07.2007 au fost executate de către Ciobanu Teodor Ilie; la fel, de către Ciobanu Teodor Ilie a fost executat și textul manuscris „Ciobanu” însoțitor al semnăturilor din numele Galinei Ciobanu din două declarații adresate biroului notarial Tudos Raisa nr. 2757 și 2761 din 06.07.2010 și Registrul actelor notariale nr. 6 (AA nr. 003413/234) a notarului Tudos Raisa pe anul 2007. Semnăturile efectuate din numele lui Ciobanu Galina din două declarații adresate Biroului notarial Tudos Raisa nr. 2757 și 2761 din 06.07.2010, în registrul actelor notariale a notarului Tudos Raisa pe anul 2007 au fost executate nu de Ciobanu Galina, însă nu a fost posibil de stabilit dacă semnăturile din numele lui Ciobanu Galina Nicolae în declarațiile sus-numite au fost executate sau nu de Ciobanu Mihail, Ciobanu Elena, Ciobanu Teodor, Tiron Maria (f.d. 247-255, vol. I).

Instanța de apel, în baza declarațiilor martorilor Tudos Raisa, Tacu Constantin și Tiron Miron în coroborare cu informația parvenită de la Serviciul Grăniceri al Republicii Moldova din 02.03.2010, precum și cu certificatul eliberat de Santa Gomez Lamadrid, reprezentantul împuternicit al SL „Promociones Rusur” cu CIF: B 39294806, a constatat că, instanța de fond corect a stabilit că, la data de 06.07.2007, la sediul biroului notarial Tudos Raisa s-a prezentat inculpatul Ciobanu Teodor, care a aplicat din numele lui Ciobanu Mihail semnătura la rubrica „vânzător” în contractele de vânzare-cumpărare nr. 2758 și 2754 și a executat semnătura din numele lui Ciobanu Mihail în registrul actelor notariale, ținut de notarul public Tudos Raisa și a executat din numele lui Ciobanu Mihail semnătura la rubrica „depunător” în ordinele de încasare a numerarului nr. 34 și 35 din 06.07.2007.

La fel, instanța de apel a reținut aprecierea corectă a instanței de fond, care a dat prioritate concluziilor experților expuse în raportul de expertiză grafoscopică nr. 1271 din 16.07.2012 în raport cu cele expuse în raportul de expertiză grafoscopică nr. 784 seria AB 001276 din 29.04.2010 și raportului de expertiză în comisie 1878-1879 seria AB 001719 din 27.07.2010, deoarece experților le-a fost pusă la dispoziție pe lângă documentele în litigiu - mostre comparative ale scrisului într-un volum mai mare decât cel pus la dispoziția experților din cadrul Centrului National de Expertize Judiciare, fiind reținut și faptul că, expertul Evhut Galina a indicat despre imposibilitatea expunerii unor concluzii pozitive sau negative pe marginea întrebărilor formulate, inclusiv și de lipsa unei cantități suficiente de mostre comparative ale scrisului.

Referitor la argumentele avocatului indicate în cererea de apel, Colegiul penal le-a considerat nefondate din următoarele considerente.

Declarațiile martorului Tudos Raisa, nu pot fi apreciate critic, reieșind și din declarațiile părții vătămate Ciobanu Mihail, deoarece instanța de apel a reținut faptul că, martorul Tudos Raisa a declarat că, pe frații Ciobanu Mihail și Ciobanu Teodor îi cunoaște, deoarece dâșii au fost la ea pentru îndeplinirea actelor notariale, dar nu face diferența dintre ei, și a confirmat faptul că, la data de 06.07.2007 la sediul biroului său, în calitate de parte ce intenționa să înstrăineze două terenuri s-a prezentat una din persoanele, și anume, inculpatul sau partea vătămată, care s-a prezentat drept Ciobanu Mihail, prezentând în acest sens buletinul său de identitate, însă nu a putut arăta în ședința de judecată care persoană a fost. Astfel, declarațiile martorului Tudos Raisa se confirmă și urmează a fi apreciate prin coroborare cu declarațiile martorului Tiron Maria, care a declarat că îi cunoaște pe ambii frați Ciobanu, dar în anul 2007 nu făcea diferența între ei. Totodată, a declarat că, în anul 2007, pentru procurarea a două terenuri finului său, Cojocarui Victor, a mers la biroul notarului public Tudos Raisa împreună cu unul din frații Ciobanu, cu care a semnat în contractele de vânzare-cumpărare a terenurilor și în registrele actelor notariale. A declarat că, pe Ciobanu Galina o cunoaște, dar ultima în ziua respectivă la biroul notarului public nu s-a prezentat pentru a semna careva acte.

Referitor la raportul de expertiză grafologică efectuată de experții particulari Mercaciov Vladimir și Roibu Sergiu din numele întreprinderii de Stat „Registru”, care nu este inclus în lista persoanelor juridice, acceptate de Centrul National de expertize judiciare a Ministerului Justiției pentru efectuarea expertizei în cauză, Colegiul penal a invocat scrisoarea Centrului National de Expertize Judiciare expediată avocatului Ursachi Alexandru, potrivit căreia se atestă faptul că, în perioada de referință, experții Mercaciov Vladimir și Roibu Sergiu erau incluși în „Lista experților judiciari particulari atestați” a Registrului de Stat al experților judiciari atestați, respectiv, dețineau dreptul de a efectua examinări în domeniul expertizei judiciare din nume propriu, ca experți particulari. Totodată, s-a reținut și faptul că, inculpatul Ciobanu Teodor nu a invocat nulitatea contraexpertizei grafoscopice în conformitate cu prevederile art. 251 alin. (4) Cod procedură penală.

În ce privește declararea nulității ordonanței procurorului procuraturii r-lui Hîncești din 20.07.2012, prin care a fost anulată ordonanța de scoatere de sub urmărire penală a lui Ciobanu Teodor din 09.06.2010, instanța de apel a specificat prevederile art.287, 287/1 alin.(1), (2), art.287/3 alin.(1) Cod procedură penală și a reținut că, procesul penal a fost pornit la data de 02.03.2010, la data de 18.03.2010 Ciobanu Teodor a fost recunoscut în calitate de bănuit, iar la data de 09.06.2010 a fost scos de sub urmărire penală în legătură cu faptul că, de către organul de urmărire penală nu au fost acumulate suficiente probe în privința lui Ciobanu Teodor pentru trimiterea cauzei penale în judecată. La data de 11.08.2010 urmărirea penală pe marginea cauzei penale a fost suspendată până la identificarea persoanelor vinovate. La data de 24.02.2012 prin ordonanța procurorului ierarhic s-a dispus abrogarea ordonanței procurorului din 11.08.2010 și reluarea urmăririi penale. La data de 09.07.2012, la cererea reprezentantului părții vătămate a fost dispusă efectuarea unei contraexpertize grafoscopice. La data de 20.07.2012, ținând cont de rezultatul contraexpertizei grafoscopice a scrisului a fost dispusă anularea ordonanței procurorului din 09.06.2010 privind scoaterea lui Ciobanu Teodor de sub urmărire penală, iar la data de 30.10.2012, Ciobanu Teodor a fost pus sub învinuire pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 361 alin. (1) Cod Penal.

Astfel, instanța de apel a considerat că instanța de fond corect a concluzionat că circumstanțele stabilite prin raportul de expertiză grafoscopică nr. 1271 din 16.07.2012 pot fi reținute ca fiind circumstanțe recent descoperite în sensul art. 287 alin. (4) Cod procedură penală și care condiționează reluarea urmăririi penale.

Instanța de apel a apreciat critic declarațiile inculpatului Ciobanu Teodor, dat fiind faptul că, acestea nu pot fi apreciate prin coroborare cu alte materiale probatorii anexate la cauza penală, din care motiv acestea sunt reținute ca fiind depuse în scopul exercitării dreptului său la apărare.

11. Decizia instanței de apel este atacată la data de 28 mai 2015, în termen, de către inculpatul Ciobanu Teodor, care solicită casarea acesteia, precum și a hotărârii instanței de fond, cu dispunerea achitării sale.

În motivarea recursului, invocînd temeiurile prevăzute de art.427 alin.(1) pct.6) – *„hotărîrea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția”* și 11) Cod de procedură penală – *„există o cauză de înlăturare a răspunderii penale”*, indică următoarele argumente:

– concluziile instanței de probare a comiterii infracțiunii imputate de către organul de urmărire penală contravin materialelor cauzei;

– instanțele de judecată urmau să aprecieze critic declarațiile martorilor Tiron M. și Tacu C., care sunt persoane interesate în cauza dată, precum și certificatul eliberat de către angajatorul din Regatul Spaniei Hercasa Inginiera Cantabra din 25.08.2010 privind confirmarea aflării lui Ciobanu Mihail la serviciu în zilele de 05.07.2007 și 06.07.2007, care contravine prevederilor art.93 alin.(1), (3), deoarece nu a fost dobîndit în modul stabilit de Codul de procedură penală, art.531 alin.(1), 532 și 533 alin.(1) pct.3) Codul de procedură penală, potrivit cărora cererile cu privire la asistența juridică internațională se fac prin intermediul Procuraturii Generale, Ministerului Justiției;

– prin decizia Curții Supreme de Justiție din 22.12.2011 a fost respinsă acțiunea civilă a lui Ciobanu Mihail și Ciobanu Galina către Ciobanu Teodor de recunoaștere nulă a contractelor de vânzare – cumpărare a terenurilor, astfel, fiind constatată legalitatea acestor contracte, iar instanțele de judecată la pronunțarea hotărârilor de condamnare nu a ținut cont de această probă;

– instanța de fond nejustificat a dat prioritate raportului de expertiză grafologică nr.1271 din 16.07.2012, întocmit de către experții particulari Merciacov Vladimir și Roibu Sergiu, din numele ÎS „REGISTRU”, care nu este o autoritate împuternicită de a efectua expertiza grafologică, în comparație cu expertizele efectuate de către experții din cadrul Centrului Național de Expertize Judiciare al Ministerului Justiției, ceea ce contravine art.27 alin. (2) și 101 Cod de procedură penală;

– de către organul de urmărire penală au fost comise încălcări procedurale, contrar prevederilor art.287 Cod de procedură penală, deoarece fiind recunoscut bănuț la 18 martie 2010, iar ulterior în baza ordonanței procurorului din 09 iulie 2010 s-a dispus scoaterea bănuțului de sub urmărirea penală, însă la data de 20 iulie 2012 a fost anulată ordonanța menționată, după expirarea termenului de 1 an și 8 luni, în loc de un an, și la 30 octombrie 2012, cu depășirea de 3 luni aflării în calitate de bănuț;

– este neîntemeiată și contravine sensului prevederilor art.287 alin.(3) Cod de procedură penală, motivația instanțelor de judecată, precum că reluarea urmăririi penale a fost pe motivul apariției faptelor noi, recent descoperite, deoarece contravine practicii judiciare constante;

– în dosar s-au admis unele falsificări, în ce privește ordonanța procurorului din 20 iulie 2012 privind anularea ordonanței din 09.06.2010 de scoatere de sub urmărirea penală a sa, care nu a fost emisă la 20.07.2012, dar după data de 05.11.2012, deoarece raportul OUP adresat procurorului cu solicitarea emiterii ordonanței de anulare a ordonanței din 09.06.2010 datează cu 04.10.2012;

– menționează faptul că această ordonanță i-a fost adusă la cunoștință la data de 26.11.2012, când dosarul penal se afla pe rol la instanța de judecată, cu toate că procurorul era obligat să-i prezinte ordonanța respectivă la etapa finisării urmăririi penale și luării de cunoștință cu materialele dosarului penal (pe caz 05.11.2012), astfel, consideră că a fost lipsit de dreptul de atac al actului procedural datat cu 20.07.2012;

– consideră că, va fi încălcat dreptul la un proces echitabil, dacă la judecarea recursului nu vor fi aplicate prevederile art.251 alin.(2) Cod de procedură penală.

12. Avocatul Rotaru Dorel în numele părții vătămate Ciobanu Mihail a depus referință privind opinia sa asupra recursului declarat de inculpat, solicitând respingerea acestuia, cu menținerea hotărârii atacate ca fiind legală și întemeiată.

13. Judecând recursul ordinar în raport cu materialele cauzei, Colegiul lărgit concluzionează că, acesta urmează a fi respins ca inadmisibil, din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în acest articol.

Potrivit art. 435 alin. (1) pct.1) Cod de procedură penală, judecând recursul instanța este în drept să respingă recursul ca inadmisibil, cu menținerea hotărârii atacate.

13.1. Recurentul invocă temeiul de drept prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, potrivit căruia *„hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, dacă hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.*

Colegiul penal, analizând decizia atacată, conchide că temeiul prevăzut de norma menționată supra, nu și-a găsit confirmare la examinarea recursului declarat, dat fiind faptul că, instanța de apel la examinarea cauzei a respectat prevederile art. 414 alin. (1), (5), 417 alin.(8) Cod de procedură penală, și în hotărârea adoptată s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apelul declarat, aceasta cuprinzând motivele pe care se întemeiază soluția pronunțată.

În această ordine de idei, Colegiul remarcă că potrivit normelor art. 414 alin.(1) Cod de procedură penală instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel.

Prevederile art. 414 alin. (5) Cod de procedură penală stabilesc că instanța de apel se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Potrivit prevederilor art. 417 alin.(8) Cod de procedură penală decizia instanței de apel trebuie să conțină temeiurile de fapt și de drept care au dus, după caz, la respingerea sau admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

Colegiul lărgit consideră că instanța de apel legal și întemeiat a menținut hotărârea primei instanțe, constatând că instanța de fond corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept, analizând obiectiv cumulul de probe prin prisma art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, veridicității și coroborării lor, corect concluzionând asupra vinovăției inculpatului Ciobanu Teodor Ilie de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 361 alin.(1) Cod penal, cu indicii calificativi - *confeccionarea, deținerea și folosirea documentelor oficiale false, care acordă drepturi și eliberează de obligații*, fiind liberat de răspundere penală în legătură cu expirarea termenului de prescripție, motivându-și soluția în acest sens (pct. 10 din prezenta decizie).

În aceste condiții instanța de recurs consideră că n-a fost constatată prezența în speța examinată a unor erori de drept, care ar servi drept temei de implicare a instanței de recurs în sensul casării deciziei contestate.

13.2. Referitor la temeiul de drept invocat de către recurent, și anume, art.427 alin.(1) pct. 11) Cod de procedură penală - *„există o cauză de înlăturare a răspunderii penale”*, care în opinia acestuia constă în declararea nulă a ordonanței procurorului raionului Hîncești din 20.07.2012, privind anularea ordonanței de scoatere de sub urmărire penală a lui Ciobanu Teodor Ilie din 09.06.2010, precum și

a actelor procesuale efectuate de organul de urmărire penală în privința lui Ciobanu Teodor Ilie și cu participarea acestuia, pînă la adoptarea acestei ordonanțe, cu încălcarea prevederilor legale, Colegiul lărgit menționează că acest temei a fost invocat în cererea de apel declarată de avocatul Ursachi Alexandru în numele inculpatului și instanța de apel s-a pronunțat asupra acestui motiv, bazîndu-și soluția pe prevederile art. art.287, 287/1 alin.(1), (2), art.287/3 alin.(1) Cod procedură penală în raport cu materialele cauzei (f.d.76-78, vol. III).

Mai mult ca atît, Colegiul remarcă că asupra acestui motiv s-a expus și instanța de fond prin hotărîrea adoptată la data de 10 decembrie 2013, potrivit căruia *s-a dispus respingerea ca neîntemeiate cererile avocatului Ursachi Alexandru în numele lui Ciobanu Teodor privind declararea nulă a ordonanței procurorului procuraturii raionului Hîncești din 20.07.2012 de anulare a ordonanței de scoatere de sub urmărire penală a lui Ciobanu Teodor din 09.06.2010 și privind încetarea procesului penal în legătură cu existența în privința lui Ciobanu Teodor a unei hotărîri de scoatere de sub urmărire penală pe aceleași acuzații.*

Totodată, Colegiul consideră că este neîntemeiat argumentul recurentului, precum că prin neaplicarea prevederilor art.251 alin.(2) Cod de procedură penală la judecarea recursului declarat va fi încălcat dreptul la un proces echitabil, deoarece aceste prevederi legale nu sunt aplicabile în speța dată, instanțele de fond argumentîndu-și soluția și cu referire la norma procesual penală invocată în raport cu materialele cauzei, corect concluzionînd că nu sunt temeiuri pentru declararea nulității actelor procedurale în cauza dată, nefiind comise încălcările prevăzute de art.251 Cod de procedură penală.

Reieșind din cele expuse supra, instanța de recurs conchide corectă concluzia instanței de apel în acest sens, astfel, alegațiile recurentului, se consideră de Colegiu neîntemeiate.

13.3. Totodată, Colegiul lărgit menționează că, din conținutul recursului declarat, inculpatul solicită achitarea sa, temei prevăzut de pct.8) alin.(1) al art.427 Cod de procedură penală – *„nu sunt întrunite elementele infracțiunii”* și în acest sens, Colegiul relevă că, acest temei include cazurile cînd nu a fost stabilită fapta care corespunde elementelor constitutive ale infracțiunii, nici mijloacele de probă prin intermediul cărora s-au constatat elementele constitutive, ori cînd nu au fost stabilite faptele care invocă circumstanțele atenuante și agravante ale infracțiunii.

În conformitate cu materialele cauzei inculpatul Ciobanu Teodor Ilie a fost pus sub învinuire, recunoscut vinovat de către instanța de fond în baza art.361 alin.(1) Cod penal – *confeccionarea, deținerea și folosirea documentelor oficiale false, care acordă drepturi și eliberează de obligații*, și liberat de pedeapsa penală în legătură cu expirarea termenului prescripției pentru tragere la răspundere penală, concluzia căreia a fost menținută de către instanța de apel, care la rîndul său, judecînd apelul declarat de către avocatul Ursachi Alexandru în numele inculpatului, a verificat legalitatea și temeinicia hotărîrii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, motive care după conținutul lor sunt aceleași cu

argumentele invocate de către inculpat în recursul declarat (pct.3, 10 și 11 din prezenta decizie).

Analizând decizia atacată, Colegiul lărgit consideră corectă concluzia instanței de apel privind vinovăția inculpatului Ciobanu Teodor Ilie de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.361 alin.(1), constatînd că în acțiunile inculpatului sunt întrunite elementele infracțiunii imputate.

Mai mult ca atît, instanța de recurs menționează că temeiurile invocate de către recurent, precum și argumentele acestuia au constituit obiect de examinare la judecarea cauzei în instanța de fond și cea de apel, și asupra acestora instanțele judecătorești s-au expus argumentat în hotărîrile pronunțate, așa cum este indicat în pct.10 din prezenta decizie, soluție pe care instanța de recurs o însușește și reiterarea căreia nu o consideră necesară.

Totodată, Colegiul relevă, că instanța de recurs la etapa admisibilității recursului nu analizează conținutul mijloacelor de probă, nu dă o nouă apreciere materialului probator și nu stabilește o altă situație de fapt, decît cea constatată de instanțe, acestea fiind atribuțiile exclusive al instanțelor de fond și de apel.

Astfel, Colegiul penal reține că, temeiurile invocate de recurent, nu și-au găsit confirmare la examinarea recursului. Astfel de erori de drept în speța examinată nu s-au comis, prin urmare, hotărîrea atacată este legală și întemeiată.

Din considerentele expuse, Colegiul lărgit conchide că, la judecarea cauzei în ordine de apel, instanța a respectat prevederile legale relevante, prescrise de art. 414-419 Cod de procedură penală, de aceea recursul ordinar declarat urmează a fi respins, ca inadmisibil.

14. În temeiul art. 434, art. 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, Colegiul lărgit,

DECIDE :

Se respinge ca inadmisibil recursul ordinar, declarat de inculpatul **Ciobanu Teodor Ilie**, cu menținerea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 25 martie 2015, în cauză penală în privința lui **Ciobanu Teodor Ilie**.

Decizia este irevocabilă.

Pronunțată integral la data de **10 martie 2016**.

Președinte

Toma Nadejda

Judecător

Bejenaru Iurie

Judecător

Mardari Dumitru

Judecător

Ghervas Maria

Judecător

Sternioală Oleg